

**Рішення разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.074
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувачка ступеня доктора філософії Зайва Марія Сергіївна, 1996 року народження, громадянка України, закінчила у 2019 році Київський столичний університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 025 Музичне мистецтво, з вересня 2022 року працює у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка на посаді заступника декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Факультету музичного мистецтва і хореографії, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.074 Київського столичного університету імені Бориса Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ, від 20 червня 2024 р. №524, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради:

ХОРУЖА Людмила Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

ЖЕЛАНОВА Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

БОНДАРЕНКО Лариса Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії, завідувач науково-методичного центру досліджень, наукових проєктів та програм Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Офіційні опоненти:

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва, завідувач відділу науково-методичної роботи та професійної підготовки працівників закладів сфери культури Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради;

БОДРОВА Тетяна Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти Факультету мистецтва імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

На засіданні 05 серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Зайвій Марії Сергіївни на підставі прилюдного захисту дисертації «Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі методичної підготовки» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано в Університеті Грінченка виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), місто Київ.

Науковий керівник: Олексюк Ольга Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація Зайвої Марії Сергіївни «Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі методичної підготовки», подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, є завершеною, самостійною роботою, що містить науково обґрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне та практичне значення і відповідає п.6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за № 155/30023. Дисертація Зайвої Марії Сергіївни та наукові публікації, в яких висвітлено наукові результати дисертації, виконано на належному науковому рівні з дотриманням академічної доброчесності. Зайва Марія Сергіївна на високому рівні оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, набула теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей. Здобувачка вільно володіє матеріалом.

Здобувачка має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них 15 – одноосібні: 4 статті – у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 одноосібний розділ у колективній монографії, що рекомендована до друку вченою радою закладу та пройшла рецензування; 10 статей, у яких додатково відображені результати дослідження.

1. Даценко М.С. Творчий потенціал майбутнього вчителя музичного мистецтва: сутність та зміст феномена. Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. 2020 р. № 5. С. 54-59. ISSN: 2518-766 DOI: <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2020.5.10> Вебпосилання на видання: <https://mmod.kubg.edu.ua/>
2. Даценко М. С. Інноваційна методична діяльність як основа розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. 2021 р. № 195. С. 171-174. ISSN: 2521-1919 DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-195-171-174> Вебпосилання на видання: <https://pednauk.cusu.edu.ua/>
3. Даценко М. С. Педагогічні умови розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у методичній підготовці. Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. 2022 р. № 7. С. 82-86. ISSN: 2518-766 DOI: <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2022.7.13> Вебпосилання на видання: <https://mmod.kubg.edu.ua/>

4. Зайва М.С. Стратегії розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у методичній підготовці. Перспективи та інновації науки. 2024 р. № 2 (36). С. 195-206. ISSN: 2786-4952 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-2\(36\)-195-206](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-2(36)-195-206) Вебпосилання на видання: <http://perspectives.pp.ua/>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

ЖЕЛАНОВА Вікторія В'ячеславівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. Підрозділ 1.1., заявлений авторкою як «Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва як наукова проблема» має дещо хаотичний характер, його зміст присвячений термінологічному аналізу семантичних складників базового поняття дослідження й не дає цілісного уявлення про розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва як наукової проблеми.

2. У процесі презентації змісту формувального експерименту авторка зосередилась переважно на методах, варто було б розкрити і форми, що є доцільними в процесі формування творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва.

3. На нашу думку, потребує удосконалення аспект візуалізації матеріалу дисертації.

БОНДАРЕНКО Лариса Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти Факультету музичного мистецтва і хореографії, завідувач науково-методичного центру досліджень, наукових проєктів та програм Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. У параграфі 2.2. переконливість результатів дослідження бажано було б посилити, доповнюючи фрагменти з кількісним аналізом відповідей

респондентів та описом діагностичних процедур якісним аналізом з прикладами отриманих якісних характеристик студентів, оскільки в діагностиці рівнів розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва використано такі методи як анкетування та опитування;

2. Недостатньо конкретизовано в діагностувальному інструментарії методику вимірювання рефлексивних вмінь майбутнього вчителя музичного мистецтва стосовно його методичної підготовки;

3. У параграфі 2.3. в описі 2 та 3 організаційно-педагогічних умов розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі методичної підготовки запропоновано велику кількість цифрових технологій та цифрових інструментів, зокрема з використанням штучного інтелекту, проте у параграфі 3.1 у ході висвітлення формульованого експерименту розкрито застосування не всіх зазначених технологій та інструментів;

4. Попри великий обсяг опрацьованої літератури частину праць із списку використаних джерел оформлено з порушеннями вимог ДСТУ 8302:2015.

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва, завідувач відділу науково-методичної роботи та професійної підготовки працівників закладів сфери культури Комунального закладу вищої освіти «Академія культури і мистецтв» Закарпатської обласної ради, зауваження:

1. Загалом, схвально оцінюючи намагання здобувачки використати якнайбільше науково-методологічних підходів до розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі методичної підготовки, зауважимо, що не всі вони рівноцінно застосовані в дослідженні та не всі їх важливі вимоги розкрито в змісті дисертації.

2. Запропоноване дисертаційне дослідження розкриває не тільки теоретичні аспекти методичної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, воно передбачає також реалізацію практичного складника, тому доцільно було б розробити методичний посібник щодо розвитку творчого

потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі методичної підготовки.

3. Визначені дисертанткою етапи розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі методичної підготовки заслуговують позитивної оцінки. Але варто було б розкрити сутність сучасних технологій та інтерактивних методів навчання, запроваджувалися на даному етапі дослідно-експериментального дослідження.

4. Окремі положення висновків до розділів дисертації є дещо лаконічними та не повною мірою узагальнюють й відбивають отримані автором результати дослідження.

5. У тексті дисертації трапляються окремі орфографічні помилки та стилістичні недоліки.

БОДРОВА Тетяна Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти Факультету мистецтва імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, зауваження:

1. Зважаючи на те, що у дослідженні дієвим інструментом розвитку творчого потенціалу учителя визначено сучасні комунікаційні технології та навчальні медіаресурси, слушним було б, на нашу думку, до комплексу запропонованих методологічних підходів ввести такий, який би окреслював мистецько-освітні орієнтири у складному потоці інтернет-інформації та засвідчував продуктивний розвиток даного інноваційного вектору фахового навчання.

2. У дисертації на с. 106 (висновки до 1 розділу) вказано, що «творчий потенціал майбутнього вчителя музичного мистецтва сприяє всебічному розвитку творчих здібностей учнів». Однак, у роботі опис взаємодії студентів з учнями та аналіз результатів такої взаємодії не набув належного висвітлення. Можливо, варто було б у третьому розділі дослідження засвідчити результати здійсненої експериментальної роботи крізь призму спільної творчої діяльності студентів та учнів у процесі педагогічної практики, так як цей вид фахового

навчання є важливою складовою методичної підготовки майбутніх учителів.

3. У роботі розроблено достатньо презентабельний, логічно побудований комплекс таблиць і рисунків, що відображають хід та результати експериментальної роботи. У той же час, дані зі сформованості рівнів розвитку творчого потенціалу майбутніх педагогів-музикантів стали б ще більш наочними, якби вказані у таблицях відсоткові значення від загальної кількості осіб у контрольних або експериментальних групах одночасно підтверджувались цифровою фіксацією реального числа осіб-респондентів по кожному з рівнів.

4. З метою уточнення понятійного апарату дослідження не зайвим було б, на нашу думку, розкрити потенційні можливості та надати функціональну характеристику активно уживаним у роботі поняттям «методика» і «технологія» (наприклад, «Методика діагностики спрямованості навчальної мотивації», с. 140; інтерактивна технологія, с. 160; цифрова технологія в музичній інформатиці, с. 162). Адже для планування бажаного продуктивного результату в експериментальній роботі важливо знати який саме вид педагогічного інструментарію – методику чи технологію – слід застосовувати у тій або іншій навчальній ситуації.

ХОРУЖА Людмила Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, зауваження:

1. Додаткового коментаря потребує поняття «сутнісні сили», яке вживається в контексті базових понять дослідження «творчий потенціал майбутнього вчителя музичного мистецтва», «розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва»;

2. Визначіть власну думку щодо можливостей і ризиків використання штучного інтелекту у процесі розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 26.133.074 присуджує Зайвій Марії Сергіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 26.133.074

Людмила ХОРУЖА